

[Socialministeren.]

fælde, men omvendt er der heller ikke taget Hensyn til Kommunernes frivillige Kontingent. Disse Bestemmelser mener Direktoratet tilsammen vil højst kunne forrykke Resultatet med nogle hundrede Tusind; men da de trækker i modsat Retning, anser man den samlede Udgift for at ville komme til at ligge under 8 Mill. Kr.

Hvis man lægger dette Beløb til de tidligere beregnede 12 Mill. Kr., som maaske altsaa kan blive til 13 eller 14, vil man se, at der tilsammen til Krisehjælp for indeværende Vinter uagtet det store Arbejdsløshedstal kun vil blive brugt 20 Mill. Kr. eller højst formentlig 22 Mill. Kr., hvilket i Betragtning af den forfærdende høje Arbejdsløshed ikke kan virke afskrækkende selv paa noksaa uvilligt stemte Modstandere. Hvortil endelig kommer, at en betragtelig Del af disse Millioner alligevel vilde være afholdt af Hjælpekasserne eller Fattigvæsenet, men da efter et rent vilkaarligt Skøn, efter Hensyn til den tilfældige Kommunes Økonomi og for Fattighjælpens Vedkommende med de kendte Fattighjælpsvirkninger.

Det er let at se, at dette Forslag er utilfredsstillende set fra de arbejdsløses Synspunkt, selv om det dog, hvis det vedtages, yder 20 Mill. Kr. i Aar mod 0 Kr. i de foregaaende Aar. Det er ogsaa let nok at kritisere dette Lovforslag, men det vil sikkert vise sig meget vanskeligt at udarbejde et andet, der samtidig har større Chancer for at kunne vedtages af Rigsdagen, saaledes som de økonomiske Forhold er for Tiden.

Paa den anden Side maa jeg som Socialminister hævde, at saa længe man lever i et saakaldet ordnet Samfund, og saa længe dette Samfund er ude at Stand til at skaffe sine Medlemmer Arbejde, i alt Fald Arbejde til en Betaling, for hvilken man overhovedet kan eksistere, saa længe er det en ren Konsekvens af Fællesskabet, at man søger tor at yde de arbejdsløse fornødne Eksistensmuligheder og paa en Maade, der ikke ved ydmygende Retsvirkninger eller ved Krav om Tiggergang føjer Spot til Skade. Og kan eller vil Samfundet ikke dette, saa fortjener det heller ikke Navn af et ordnet Samfund.

Det er klart, at Udviklingslinierne herhjemme er og navnlig i Tiltælde af en rortsat Krise vil blive de samme som andetsteds, tiltagende Mistornøjelse, tiltagende Desperation og Dannelse af fanatiske Yderfløje paa begge Sider, Lappomænd paa den ene, kommunistiske Opviglere paa den anden. Vi

har dog hidtil herhjemme været forskaanet for de bevæbnede Bander, endsige for Borgerkrig i en eller anden Form, men vi vil ikke i Længden kunne undgaa den Udvikling, der finder Sted andetsteds, heller ikke det Proletariat, den Sum af knuste Menneskeskæbner, endda knust i Opløbet, selv i Ungdommen, vi vil ikke kunne undgaa en desperat og haabløs Ungdom, hvis vi ikke i en ganske anden Udstrækning end hidtil vil samarbejde under en Situation som den nuværende og ikke alene løse os som Repræsentanter for snævre eller egoistiske Partiinteresser.

Jeg vil gerne bekende, at inderst inde har jeg ikke megen Tiltro til Samfundsfølelsens Vækst i den danske Befolkning eller til Forstaaelsen mellem Klasserne og Partierne indbyrdes, efter alt hvad man ser, og navnlig naar Forholdet er det, at Landets næststørste Parti, Venstre, der stadig taler om Samarbejde, samtidig lader alle sine førende Blade dels systematisk lægge Regeringen og alle dens Forslag eller Love for Had, dels gudhengivent i samme Numre skrive lammefromme Artikler om Samarbejde og Fordragelighed. For Tiden munder Talen om disse sidste Egenskaber i Venstreblade dog for øvrigt kun ud i Raabet om Samarbejde med den øvrige Del af Oppositionen, hvilket jo ikke vilde føre til øget Samarbejde i Betolkningen eller paa Rigsdagen, men til forstærket Kamp.

Det er saaledes et nydeligt Fordragelighedstegn, naar Venstres Hovedorgan „Fyens Tidende“, i sin Leder i Gaar skriver:

„Det burde være muligt for Tiden at samles i en stærk Opposition mod den forrykte Politik, der er kendetegnet gennem det nuværende Styre.“

Den „forrykte Politik“ — det vil sige den moderate Samfundspolitik, som den nuværende Regering fører paa ethvert Omraade.

Men viser denne Fællesskabets Følelse sig ikke mere og mere, skal der ikke megen Spaadomsevne, ikke meget Kendskab til Udviklingen i Europa i øvrigt til for at forkynde Parlamentarismens Fallit — der vil heller ikke være ret mange, der da vilde begræde det.

Som Socialminister er det imidlertid min uafviselige Pligt at gøre mit til at skabe Udveje for, at Hensynet til de daarligst stillede, de arbejdsløse og hjemløse, i hvert Fald ikke glemmes eller skubbes til Side. Det er for Tiden ikke nogen morsom Op-gave, det er nærmest en Uriaspøst, navnlig naar ogsaa de besiddende Klasser føler